

BANDIRMA ONYEDİ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ SAĞLIK BİLİMLERİ VE ARAŞTIRMALARI DERGİSİ BANU Journal of Health Science and Research

DOI: 10.46413/boneyusbad.1803289

Özgün Araştırma / Original Research

Hemşirelik Öğrencilerinde Mahremiyet Bilincinin Kişisel Sağlık Verilerinin Kayıt ve Korunmasına İlişkin Tutumları Üzerine Etkisi

The Effect of Privacy Awareness on Nursing Students' Attitudes Toward the Recording and Protection of Personal Health Data

Ayşe Sinem TAŞ¹Ece KURT²

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Hemşirelik Esasları Anabilim Dalı, Balıkesir

² Dr. Öğr. Üyesi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Hemşirelik Esasları Anabilim Dalı, Trabzon

Sorumlu yazar /
Corresponding author

Ayşe Sinem TAŞ

atas@bandirma.edu.tr

Geliş tarihi / Date of receipt:
14.10.2025

Kabul tarihi / Date of
acceptance: 24.11.2025

Atf / Citation: Taş, A. S., Kurt, E. (2025). Hemşirelik öğrencilerinde mahremiyet bilincinin kişisel sağlık verilerinin kayıt ve korunmasına ilişkin tutumları üzerine etkisi. BANU Sağlık Bilimleri ve Araştırmaları Dergisi, 7(3), 953-962. doi: 10.46413/boneyusbad.1803289

ÖZET

Amaç: Bu çalışmada hemşirelik öğrencilerinin mahremiyet bilinci ile kişisel sağlık verilerinin kayıt ve korunmasına yönelik tutumları arasındaki ilişkinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Gereç ve Yöntem: Tanımlayıcı ve ilişki arayıcı tipteki çalışma, iki devlet üniversitesinde öğrenim gören 447 hemşirelik öğrencisiyle yürütülmüştür. Veriler "Kişisel Bilgi Formu", "Mahremiyet Bilinci Ölçeği (MBÖ)" ve "Kişisel Sağlık Verilerinin Kayıt ve Korunmasına Yönelik Tutum Ölçeği (KSVKKTÖ)" ile toplanmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde bağımsız örneklem t testi, tek yönlü varyans analizi ve Spearman korelasyon analizi kullanılmıştır.

Bulgular: Öğrencilerin MBÖ puan ortalaması 4.77 ± 6.07 , KSVKKTÖ puan ortalaması ise 124.51 ± 17.23 'tür. Mahremiyet bilinci ile kişisel sağlık verilerinin kayıt ve korunmasına yönelik tutum arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki saptanmıştır ($r=0.552$, $p<0.001$). Kadın öğrencilerin kişisel verilerin korunmasına ilişkin puanlarının erkeklerden anlamlı düzeyde yüksek olduğu belirlenmiştir ($p<0.05$). Uygulama alanlarında hastalarla iletişimi iyi olan ve kişisel verilerin korunmasına dikkat edildiğini belirten öğrencilerin hem mahremiyet bilinci hem de tutum puanları daha yüksektir.

Sonuç: Hemşirelik öğrencilerinin mahremiyet bilinci arttıkça kişisel sağlık verilerinin kayıt ve korunmasına yönelik farkındalıklarının da yükseldiği görülmektedir. Eğitim sürecinde mahremiyet ve veri güvenliği konularına yönelik uygulamalı eğitimlerin güçlendirilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Mahremiyet bilinci, Kişisel sağlık verisi, Hemşirelik öğrencisi, Veri güvenliği

ABSTRACT

Aim: This study aimed to determine the relationship between nursing students' privacy awareness and their attitudes toward recording and protecting personal health data.

Material and Method: This descriptive and correlational study was conducted with 447 nursing students studying at two public universities. Data were collected using a "Personal Information Form," the "Privacy Awareness Scale (PAS)," and the "Attitude Scale for Recording and Protecting Personal Health Data (ASRPPHD)." Independent sample t-test, one-way analysis of variance and Spearman correlation analysis were used to evaluate the data.

Results: The mean PAS score of the students was 42.77 ± 6.07 , while the mean ASRPPHD score was 124.51 ± 17.23 . A significant positive correlation was found between privacy awareness and attitudes toward recording and protecting personal health data ($r=0.552$, $p<0.001$). Female students had significantly higher scores for attitudes toward data protection than male students ($p<0.05$). Students who reported better communication with patients and greater attention to data protection in clinical settings also had higher privacy awareness and attitude scores.

Conclusion: The findings indicate that as nursing students' privacy awareness increases, their awareness and sensitivity toward protecting personal health data also improve. It is recommended that nursing education programs strengthen applied training on privacy, data security, and digital ethics to enhance students' professional responsibility and ethical competence.

Keywords: Privacy awareness, Personal health data, Nursing students, Data security

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-Non Commercial 4.0 International License.

GİRİŞ

Hemşirelik öğrencileri klinik uygulama eğitimi sırasında, sağlık hizmeti almaya gelen birçok bireyle (Öztürk, Eyüboğlu ve Baykara, 2019) karşılaşmaktadır. Bu bireylerin sağlık kuruluşlarına başvuru nedenleri, geçirdikleri ameliyatlar ve aldıkları tedavi süreçlerine dair bilgiler, kişisel sağlık verileri kapsamında değerlendirilmektedir (Resmî Gazete, 2019). Bu verilerin, kişisel temel haklar kapsamında dikkatle saklanması ve korunması gerekmektedir. Ülkemizde kişisel sağlık verilerinin korunması, 2016 yılında ilan edilen “Kişisel Verileri Koruma Kanunu” kapsamında güvence altına alınmıştır. Bu kanunda, kişisel verilerin işlenmesi sırasında başta “özel hayatın gizliliği” olmak üzere, kişisel verileri işleyecek olan gerçek veya tüzel kişilerin uyması gereken kurallar yer almaktadır (Resmî Gazete, 2016). Tüm sağlık çalışanları gibi hemşirelik öğrencilerinin de gizlilik ve mahremiyet ilkelerine uygun davranmaları, yalnızca etik sorumluluk değil, aynı zamanda olası cezai yaptırımlardan korunma açısından da büyük önem taşımaktadır.

Hasta Hakları Yönetmeliği’nde “mahremiyet” kavramı; hastaneye başvuran bireyin sağlık durumu ile ilgili olan tüm tıbbi müdahalelerin tamamıyla gizlilik esasına göre devam ettirilmesi, tedavi aşamasında bir sakınca olmadığı takdirde yakının refakat etmesine izin verilmesi, direkt olarak ilgisi olmayan bireylerin tedavi ortamında bulunmaması şeklinde tanımlanmıştır (Candan ve Bilgili, 2018). Buna ek olarak, hemşirelik mesleğinin etik kodlarında yer alan mahremiyete saygı ve özerklik ilkeleri, bireyin mahremiyetini koruma ve kişisel kararlarına saygı gösterme yükümlülüğünü de içermektedir (Türk Hemşireler Derneği, 2009). Mahremiyet ilkesine uygun şekilde yürütülmeyen uygulamalar, bireylerin mahremiyet haklarının ihlaliyle sonuçlanabilmektedir. Bu nedenle, hemşirelerin yeterli mahremiyet bilinci düzeyine sahip olmasının, kişilerin mahremiyetine saygı gösterme ve buna yönelik ihmallerin önlenmesinde anahtar rol oynamaktadır. Hemşirelik öğrencilerine mesleki eğitimleri boyunca mahremiyet bilinci kazandırmanın ve bu durumu içselleştirmelerini sağlamanın, kişisel sağlık verilerinin korunmasında önemli olduğu belirtilmektedir (Öztürk ve ark., 2019). Mahremiyet bilinci; bireyin hem kendi mahremiyetini hem de başkalarının mahremiyetini korumaya yönelik farkındalığını

ve buna dayalı olarak geliştirdiği davranışları ifade etmektedir (Öztürk ve ark., 2019). Hastaların sağlık bilgilerinin korunması, sağlık verilerine ulaşabilmek ve sağlık bilgilerine erişimde aktif rol alabilmek enformasyonel mahremiyetin bir parçasıdır (Koivula-Tynnilä, Axelin ve Leino-Kilpi, 2018).

Bu bağlamda, Hemşirelik Ulusal Çekirdek Eğitim Programı kapsamında, hemşirelik lisans programlarında öğrenim gören öğrencilere; mesleki uygulamaları ilgili yasa, yönetmelik ve mevzuatı dikkate alarak gerçekleştirme, mesleki etik ilke ve değerlere uygun hareket etme gibi yeterlilikleri kazandırmak gerektiği belirtilmektedir (Hemşirelik Eğitim Derneği, 2014). Ülkemizde hemşirelik eğitim programlarında bu yeterlilikleri kazandırmaya yönelik dersler verilmekte ve öğrencilerin etik ilke ve sorumluluk bilincine sahip meslek üyeleri olarak mezun olmaları hedeflenmektedir (Basit, 2021). Mahremiyet bilincinin öğrencilik döneminde kazanılması, klinik uygulamalarda hasta mahremiyetine saygılı bir tutum geliştirmede önemli katkı sağlamaktadır (Anthony ve Satblein, 2016). Bu doğrultuda, öğrencilerin mahremiyet bilinci düzeylerinin kişisel sağlık verilerinin kayıt ve korunmasında etkisi olduğu düşünülmektedir.

Literatürde, mahremiyet bilinci ile etik duyarlılık (Kurt, 2021) ve empati düzeyleri (Arslan ve Buldan, 2021; Durgun ve Aksoy, 2024) arasındaki ilişkiyi inceleyen birçok çalışma bulunmaktadır. Ancak bu çalışmaların çoğu, mahremiyetin daha çok fiziksel boyutuna ve bedensel mahremiyetin korunmasına odaklanmaktadır. Günümüzde ise, hastane bilgi sistemlerinin yaygınlaşması, kişisel sağlık verilerinin dijital ortamlarda işlenmesi ve öğrenciler arasında sosyal medyanın bilinçsiz kullanımı gibi nedenlerle, enformasyonel mahremiyet bilincinin önemi giderek artmaktadır (Olğun ve Adıbelli, 2023).

Literatürde kişisel sağlık verilerinin kayıt ve korunmasına ilişkin tutum ile mahremiyet bilinci arasındaki ilişkiyi inceleyen farklı çalışmalar yer almaktadır. Bu çalışmalardan biri hemşirelik öğrencileri ile (Ülker ve Korkut, 2023), diğeri ise hemşirelik ve ebelik öğrencileri ile (Durmuş İskender ve Durmuş, 2022) gerçekleştirilmiştir. Çalışmaların her ikisinde de mahremiyet bilinci ve kişisel sağlık verilerinin kaydedilmesi ve korunmasına yönelik tutumlar arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu saptanmıştır. Aynı

zamanda her iki çalışma, seçilen bir sağlık bilimleri fakültesinde öğrenim gören öğrenciler ile gerçekleştirilmiş olup; gelecekteki çalışmaların farklı üniversitelerde eş zamanlı olarak ve daha geniş örneklem gruplarıyla yapılması araştırmacılar tarafından önerilmiştir.

Bu bağlamda konu ile ilgili literatür dikkate alınarak gerçekleştirilen bu çalışma, hemşirelik öğrencilerinin mahremiyet bilincini etkileyen kişisel faktörleri belirlemeyi ve bu bilincin, kişisel sağlık verilerinin kayıt altına alınması ve korunmasına yönelik tutumlarına etkisini ortaya koymayı amaçlamaktadır. Elde edilen verilerin, hemşirelik öğrencilerinin mahremiyet bilincini artırmaya yönelik eğitimsel düzenlemelere ve farkındalık çalışmalarına katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Ayrıca, bulgular hemşirelik eğitim programlarının geliştirilmesine, klinik uygulamalarda mahremiyetin güçlendirilmesine ve hasta bakımında veri güvenliği uygulamalarının iyileştirilmesine ışık tutmaktadır. Bu sayede hemşirelik öğrencileri, profesyonel uygulamalar sırasında hasta mahremiyetini koruma konusunda daha bilinçli ve donanımlı hale gelebilecektir.

Araştırma Soruları

1. Hemşirelik öğrencilerinin mahremiyet bilinci ile kişisel sağlık verilerinin kayıt ve korunmasına yönelik tutumları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
2. Hemşirelik öğrencilerinin cinsiyet, klinik iletişim düzeyi ve kişisel veri koruma farkındalığı gibi özellikleri, mahremiyet bilinci ve kişisel sağlık verilerinin korunmasına yönelik tutumlarını etkiler mi?

GEREÇ VE YÖNTEM

Araştırmanın Türü (Tasarımı)

Çalışma, tek grupla gerçekleştirilen tanımlayıcı ve ilişki arayıcı tipte bir araştırmadır.

Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Araştırmanın evrenini, iki devlet üniversitesinin hemşirelik bölümünde eğitim-öğretime aktif olarak katılan ve araştırmaya gönüllü olan 2.,3. ve 4.sınıf öğrencileri oluşturdu (n=540). Örneklem seçimi yapılmadan, toplanan veriler olasılığa dayalı olmayan örnekleme yöntemlerinden kolayda (gelişigüzel/tesadüfi) örnekleme yöntemi ile toplandı. Araştırma süresi içerisinde toplam 447 öğrenciye ulaşılarak evrenin %85'i ile araştırma tamamlandı.

Veri Toplama Araçları

Araştırma verileri, “Kişisel Bilgi Formu”, “Mahremiyet Bilinci Ölçeği” ve “Kişisel Sağlık Verilerinin Kayıt ve Korunmasına Yönelik Tutum Ölçeği” ile toplandı.

Kişisel Bilgi Formu: Bu form, araştırmacılar tarafından literatür taranarak oluşturuldu. Öğrencilerin ve ailelerinin sosyodemografik özelliklerini belirlemeye yönelik 15 sorudan oluşmaktadır (Olğun ve Adıbelli, 2023; Çetin ve Çevik, 2021; Maraş ve Ceyhan, 2021).

Hemşirelik Öğrencileri İçin Kişisel Sağlık Verilerinin Kayıt ve Korunması Tutum Ölçeği (KSVKKTÖ): Ölçeğin, tarafından Türkiye geçerlilik güvenilirliği Gözmener, Şenol ve İntepeler (2019) yapılmıştır. Ölçek, beşli likert tipte olup, toplam 31 maddeden oluşmaktadır. Maddeler (1) kesinlikle katılmıyorum, (2) katılmıyorum, (3) fikrim yok, (4) katılıyorum ve (5) kesinlikle katılıyorum şeklindedir. Ölçekten en az 31 en fazla 155 puan alınabilmektedir. Ölçeğin beş alt boyutu bulunmaktadır. Bunlar; kişisel sağlık verisi bilgisi (12,13,14,17,18,19,20,21,15,26,30 ve 31.maddeler) yasal bilgiler (8,9,10,11,15,27 ve 28. maddeler), yasal veri paylaşımı (1,2,3,4 ve 6. maddeler), kişisel sağlık verisi paylaşımı (16,22,23 ve 24. maddeler) ve kişisel sağlık verisi kaydı (5,7 ve 29. maddeler) dir. Ölçekten alınan puanın artması, kişisel sağlık verilerinin kayıt ve korunmasına ilişkin tutumun geliştiğini göstermektedir. Ölçekten ortalama 3'ün altında puan alan öğrencilerin kişisel verilerin kaydı ve korunmasına ilişkin tutumları olumsuz, 3 ve üzeri puan alan öğrencilerin kişisel verilerin kaydı ve korunmasına ilişkin tutumları olumlu olarak değerlendirilmektedir. Olumsuz tutum; öğrencilerin kişisel verilerin kaydı ve korunmasına ilişkin farkındalığının düşük olduğu anlamına gelirken, olumlu tutum; öğrencilerin kişisel verilerin kaydı ve korunmasına ilişkin farkındalığının yüksek olduğunu göstermektedir. Ölçeğin tamamı için belirtilen puanlama ve değerlendirme, ölçeğin tüm alt boyutları için de aynı şekilde kabul edilmektedir. Ölçeğin orijinal çalışmasında Cronbach Alpha katsayısı toplam 0,94 olarak bildirilmiş, bu araştırmada ise 0,963 olarak hesaplanmıştır.

Mahremiyet Bilinci Ölçeği (MBÖ): Özgün formda mahremiyet bilincini yansıtan 15 madde yer almaktadır. Ölçeğin orijinalinde; kendine ait mahremiyet bilinci/ benliğin mahremiyetini

sürdürmek için davranışlar (7 madde), başkaları için mahremiyet bilinci (4 madde), başkalarının mahremiyetini sürdürmek için davranışlar (4 madde) olmak üzere üç faktörden oluşmaktadır. Beşli likert tipinde olan ölçekte (1-Kesinlikle katılmıyorum, 5-Kesinlikle katılıyorum) tersine puanlanan maddeler de (6, 9, 11, 12) bulunmaktadır. Yapılan doğrulayıcı faktör analizinde “Kendine Ait Mahremiyet Bilinci” alt boyutundan üç madde ve “Bашkalarının Mahremiyetini Sürdürmek İçin Davranışlar” alt boyutundan bir madde çıkarılmıştır. Kendine ait mahremiyet bilinci/benliğin mahremiyetini sürdürmek için davranışlar alt boyutu maddeleri (2, 4, 6, 10), Başkaları için mahremiyet bilinci (1, 5 (ters puanlanan madde), 8 (ters puanlanan madde), 11), Başkalarının mahremiyetini sürdürmek için davranışlar (3, 7 (ters puanlanan madde), 9 (ters puanlanan madde) maddeleri oluşturmaktadır. Ölçeğin orijinal çalışmasında Cronbach Alpha katsayısı toplam 0,772 olarak bildirilmiş, bu çalışmada ise 0,782 olarak hesaplanmıştır.

Verilerin Toplanması

Araştırma verileri Şubat-Nisan 2025 tarihleri arasında iki devlet üniversitesinin hemşirelik bölümünde toplandı. Araştırmaya katılım kriterlerini karşılayan öğrencilere Google docs üzerinden erişim linki gönderildi. Elektronik ortamdaki anketler sınıf ortamında öğretim elemanlarının gözetiminde dolduruldu ve tekrarların önlenmesi için yoklama ile kontrol edildi.

Araştırmanın Etik Yönü

Araştırmanın yapılabilmesi için bir devlet üniversitesinin etik kurulundan onay belgesi (Tarih: 14.12.2023 ve Karar No: 2023-245), katılımcılardan sözlü onam ve araştırmanın yapılacağı kurumlardan kurum izni alındı (E-45149639-900-118385). Ölçek kullanımı ile ilgili sorumlu yazar/yazarlardan elektronik ortamda mail üzerinden izin alındı.

Verilerin Değerlendirilmesi

Veriler, Statistical Package for the Social Sciences (SPSS 25.0) paket programı ile analiz edilmiştir. Tanımlayıcı veriler için sayı (n), yüzde (%), aritmetik ortalamalar, standart hata değerleri; kategorik verilerin normal dağılım gösterip göstermediği Kolmogorov Smirnov, Shapiro-Wilk ve Skewness-Kurtosis testleri ile bakılmıştır. Grupların bu testlerden aldığı sonuçlar arasında anlamlı bir fark olup olmadığını görmek için iki

grup içeren değişkenlerde bağımsız örneklem t testi (Independent samples t test), üç veya daha fazla grubun bulunduğu değişkenlerde ise tek yönlü varyans analizi (One-way ANOVA) yapıldı. Ölçek puanları arasında ilişki olup olmadığı ise Spearman korelasyon analizi ile test edildi. Yapılan bütün analizler için istatistiksel anlamlılık düzeyi $p < 0.05$ olarak kabul edildi.

BULGULAR

Çalışma kapsamına alınan öğrencilerin yaş ortalaması $21,23 \pm 2,41$ 'dir. Katılımcıların %75,8'i kadın cinsiyetine sahiptir. Öğrencilerin %53,5'i ikinci sınıfta, %34,7'si üçüncü sınıfta, %11,9'u ise dördüncü sınıfta eğitimine devam etmekte olduğunu bildirmiştir. Ailelerin büyük bir kısmı (%84,6) çekirdek aile yapısındadır (Tablo 1).

Tablo 1. Öğrencilerin Tanıtıcı Özelliklerinin Dağılımı (N=447)

DEĞİŞKENLER	n	%
Cinsiyet		
Kadın	339	75,8
Erkek	108	24,2
Sınıf		
2. Sınıf	239	53,5
3. Sınıf	155	34,7
4. Sınıf	53	11,9
Aile Yapısı		
Çekirdek aile	378	84,6
Geniş aile	69	15,4

Çalışmadaki öğrencilerin %88,4'ü uygulama alanlarında hastalarla iletişim düzeyinin kötü-orta seviyede olduğunu, %94,4'ü kişisel sağlık verilerinin kayıt ve korunmasına dikkat edildiğini belirtmiştir. KVKK ifadesine aşına olan öğrenci oranı %82,6 olmakla birlikte, öğrencilerin %17,4'ü bu ifadeyi daha önce duymadığını bildirmiştir (Tablo 2).

Tablo 2. Hasta iletişimi ve Kişisel Sağlık Verilerinin Kayıt ve Korunması Tutumu ile ilişkili bulgular

Değişkenler	n	%
Uygulama alanlarında		
Kötü-orta	395	88,4
İyi-çok iyi	52	11,6
Uygulama alanlarında		
Ediliyor	422	94,4
Edilmiyor	25	5,6
Kişisel veri ve kişisel		
İlk kez duyma	369	82,6
Aşına olma	78	17,4

Çalışmada Mahremiyet Bilinci Ölçeği (MBÖ) puan ortalaması 42.77 ± 6.07 , Kendine Ait Mahremiyet Bilinci alt boyutu 17.35 ± 2.65 , Başkaları İçin Mahremiyet Bilinci alt boyutu 13.65 ± 2.40 , Başkalarının Mahremiyetini Sürdürmek İçin Davranışlar alt boyutu 11.76 ± 2.58 dir.

Hemşirelik Öğrencileri İçin Kişisel Sağlık Verilerinin Kayıt ve Korunması Tutum Ölçeği (KSVKKTÖ) puan ortalaması 124.51 ± 17.23 , kişisel sağlık verisi bilgisi alt boyutu 47.70 ± 6.99 , yasal bilgiler alt boyutu 29.01 ± 4.27 , yasal veri paylaşımı alt boyutu 20.84 ± 3.00 , kişisel sağlık verisi paylaşımı alt boyutu 15.62 ± 2.64 , kişisel sağlık verisi kaydı alt boyutu ise 11.53 ± 2.00 olarak belirlendi (Tablo 3).

Tablo 3. Öğrencilerin Ölçekten Aldıkları Puanların Dağılımı (n=447)

Ölçek Toplam ve Alt Boyutların Toplam Puan Ortalamaları	X	SD	Min.	Mak.
MBÖ	42.77	6.07	28.00	51.00
Kendine ait mahremiyet bilinci	17.35	2.65	4.00	20.00
Başkaları için mahremiyet bilinci	13.65	2.40	7.00	20.00
Başkalarının mahremiyetini sürdürmek için davranışlar	11.76	2.58	5.00	15.00
KSVKKTÖ	124.51	17.23	31.00	155.00
Kişisel sağlık verisi bilgisi	47.70	6.99	12.00	60.00
Yasal bilgiler	29.01	4.27	7.00	35.00
Yasal veri paylaşımı	20.84	3.00	5.00	25.00
Kişisel sağlık verisi paylaşımı	15.62	2.64	4.00	20.00
Kişisel sağlık verisi kaydı	11.53	2.00	3.00	15.00

MBÖ puan ortalaması ile KSVKKTÖ puan ortalaması arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu saptanmıştır ($p < 0.001$). MBÖ'nün "Kendine ait mahremiyet bilinci" alt boyutunun, KSVKKTÖ ile ölçeğin tüm alt boyutları arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişkisi olduğu belirlenmiştir ($p < 0.001$). MBÖ'nün "Başkaları için mahremiyet bilinci" alt boyutunun,

KSVKKTÖ'nün "kişisel sağlık verisi paylaşımı" ile "kişisel sağlık verisi kaydı" alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olmadığı saptanmıştır ($p > 0.05$). MBÖ'nün "Başkalarının mahremiyetini sürdürmek için davranışlar" alt boyutu KSVKKTÖ ile ölçeğin tüm alt boyutları arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişkisi olduğu belirlenmiştir.

Tablo 4. Mahremiyet Bilinci Ölçeği ile Kişisel Sağlık Verilerinin Kayıt ve Korunmasına Yönelik Tutum Ölçeği Arasındaki İlişki (n=447)

Mahremiyet Bilinci Ölçeği (MBÖ)	Kendine ait mahremiyet bilinci	Başkaları için mahremiyet bilinci	Başkalarının mahremiyetini sürdürmek için davranışlar	MBÖ Toplam
Kişisel Sağlık Verilerinin Kayıt Ve Korunması Tutum Ölçeği (KSVKKTÖ)				
Kişisel sağlık verisi bilgisi	0.491**	0.197**	0.227**	0.373**
Yasal bilgiler	0.596**	0.311**	0.345**	0.501**
Yasal veri paylaşımı	0.571**	0.299**	0.331**	0.476**
Kişisel sağlık verisi paylaşımı	0.415**	0.025	0.107*	0.235**
Kişisel sağlık verisi kaydı	0.327**	0.091	0.140*	0.235**
KSVKKTÖ-Toplam	0.552**	0.218**	0.264**	0.418**

* $p < 0.05$ ** $p < 0.001$

Çalışmada kadınların erkeklere göre KSVKKTÖ puan ortalaması anlamlı düzeyde daha yüksek bulunmuştur ($p < 0.05$). Uygulama yaptığı alanlarda hastalar ile iyi-çok iyi düzeyde iletişim kurulduğunu belirten öğrencilerin MBÖ puan

ortalaması, hastalar ile kötü-orta düzeyde iletişim kurulduğunu belirtenlere göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde daha yüksek olarak belirlenmiştir. Uygulama yaptığı alanlarda KSVKKTÖ'ye dikkat edildiğini belirten

öğrencilerin hem MBÖ hem de KSVKKTÖ puan ortalaması, dikkat edilmediğini belirten öğrencilere göre anlamlı düzeyde daha yüksektir. Kişisel veri ve kişisel sağlık verisi ifadesini ilk

kez duyan öğrencilerin MBÖ ve KSVKKTÖ puan ortalamasının, bu ifadeye aşına olanlara kıyasla istatistiksel olarak anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu belirlenmiştir ($p<0.05$) (Tablo 5).

Tablo 5. Mahremiyet Bilinci Ölçeği Puanları ile Kişisel Sağlık Verilerinin Kayıt ve Korunmasına Yönelik Tutum Ölçeği Puanlarının Sosyodemografik Özelliklerin Karşılaştırılması (n=447)

		Mahremiyet Bilinci Ölçeği (MBÖ)			Kişisel Sağlık Verilerinin Kayıt Ve Korunması Tutum Ölçeği (KSVKKTÖ)		
		X	F	p	X	F	p
Cinsiyet	Kadın	125.40 ± 15.84	2.609	0.052*	43.30 ± 5.96	0.677	0.001*
	Erkek	121.71 ± 20.84			41.08 ± 6.15		
Sınıf	İkinci sınıf	124.29 ± 17.11	1.312	0.270**	42.59 ± 5.78	0.806	0.447**
	Üçüncü sınıf	123.65 ± 18.20			42.71 ± 6.37		
	Dördüncü sınıf	128.02 ± 14.49			43.75 ± 6.45		
Aile yapısı	Çekirdek aile	124.62 ± 17.55	1.510	0.748*	42.96 ± 6.05	0.005	0.120*
	Geniş aile	123.90 ± 15.44			41.72 ± 6.14		
Uygulama alanlarında hastalarla iletişim düzeyi	Kötü-orta	123.59 ± 16.84	5.620	0.005*	42.64 ± 5.94	5.999	0.309*
	İyi-çok iyi	131.50 ± 18.68			43.69 ± 7.00		
Uygulama alanlarında KSVKVK dikkat edilme durumu	Ediliyor	125.05 ± 16.82	3.923	0.037*	42.91 ± 6.01	1.826	0.048*
	Edilmiyor	115.44 ± 21.48			40.44 ± 6.78		
Kişisel veri ve kişisel sağlık verisi ifadesini duyma durumu	İlk kez duyma	125.91 ± 16.41	0.791	0.000*	43.12 ± 6.04	0.003	0.007*
	Aşına olma	117.90 ± 19.45			41.08 ± 5.97		

TARTIŞMA

Bakım verirken, hastaya ait bilgilerin kaydedilmesi hemşirelerin temel sorumluluklarındandır. Bu sorumluluğun meslek üyelerine kazandırılması ise öğrenim hayatında başlamaktadır. Türkiye’de hemşirelik eğitim programlarında yer alan Hemşirelik Esasları, Mesleki Etik ve Temel Kavramlar gibi dersler aracılığıyla mahremiyetin önemi öğrencilere teorik ve uygulamalı düzeyde aktarılmakta; klinik uygulama süreçlerinde ise bu farkındalığın davranışa dönüştürülmesi hedeflenmektedir. Bu çalışmada öğrencilerin kişisel sağlık verilerinin kayıt ve korunmasına yönelik farkındalıklarının yüksek olması, müfredat içeriğinin bu alanda olumlu bir etki yarattığını düşündürmektedir. Literatürde hemşirelik öğrencilerinin kişisel sağlık verilerinin korunmasına ilişkin tutumlarının genel olarak olumlu yönde olduğunu bildiren çalışmalar (Büyük ve Baydın, 2020; Kim ve Kyung, 2018; Aydın, 2017) mevcuttur. Çalışma bulguları literatürle benzerlik göstermekte olup, öğrencilerin hasta

mahremiyetini koruma konusundaki rollerini güçlü biçimde içselleştirdikleri belirtilmiştir (Özkan, Eyi ve Mayda, 2020).

Hemşirelik öğrencilerinin mahremiyet bilincinin kişisel verilerin korunmasına etkisini inceleyen bu çalışmada, öğrencilerin mahremiyet bilinci düzeylerinin orta seviyede olduğu saptanmıştır. Farklı çalışmalar da bu bulguyu destekler niteliktedir (Özkan ve ark., 2020; Fallahmortezanejad, Pourhabibi, Mashayekhipirbazari ve Delpasand, 2021). Ancak daha yüksek seviyede mahremiyet bilincinin öğrencilerin yalnızca etik bir gereklilik değil, aynı zamanda hastaların psikolojik ve fizyolojik iyilik hâlini destekleyen bir faktör olduğu düşünülmektedir. Nitekim Poorchangizi, Borhani, Abbaszadeh, Mirzaee ve Farokhzadian (2019) ile Shafakhah, Molazem, Khademi ve Sharif (2018) çalışmalarında, mahremiyetin korunmasının hastalarda utanma hissini azalttığı, güven duygusunu güçlendirdiği, hemşireyle iletişimi kolaylaştırdığı ve hem bakım kalitesini hem de hasta memnuniyetini artırdığı rapor

edilmiştir. Hemşirelik öğrencileri klinik uygulama sürecinde çok sayıda hasta ile etkileşime girmekte ve profesyonel rollerini şekillendirmeye başlamaktadır. Bu bağlamda öğrencilerin eğitim sürecinde yüksek düzeyde mahremiyet bilinci geliştirmeleri, hem öğrenim döneminde hem de mesleki yaşamlarında sunacakları bakımın etik niteliği ve hasta güvenliği açısından kritik öneme sahiptir (Kurt, 2021).

MBÖ'nün "kendine ait mahremiyet bilinci" alt boyutu ile KSVKKTÖ'nün tüm alt boyutları arasında saptanan pozitif yönlü ilişki, bireylerin mahremiyet bilinci yükseldikçe sağlık verilerinin yasal korunmasına yönelik farkındalıklarının da arttığını göstermektedir. Bununla birlikte, MBÖ'nün "başkaları için mahremiyet bilinci" boyutunun, KSVKKTÖ'nün "kişisel sağlık verisi paylaşımı" ve "kişisel sağlık verisi kaydı" alt boyutlarıyla anlamlı biçimde ilişkili olması, mahremiyet anlayışının yalnızca bireysel sınırların korunmasıyla sınırlı kalmayıp dijital ortamlarda veri güvenliği sorumluluğunu da içerdiğini göstermektedir. Öztürk ve ark.'nın (2019) farklı bölümlerde öğrenim gören üniversite öğrencileriyle yürüttükleri çalışmada da hemşirelik öğrencilerinin diğer bölümlere kıyasla daha yüksek düzeyde mahremiyet bilincine sahip oldukları belirlenmiştir. Benzer biçimde, yapılan araştırmalarda da hemşirelik öğrencilerinin mahremiyet bilinci düzeylerinin yüksek olduğu ve bu bilincin öğrencilerin etik duyarlılıklarıyla yakından ilişkili olduğu rapor edilmiştir. Bu bulgular, mevcut araştırmanın sonuçlarıyla örtüşmekte ve mahremiyet bilincinin kişisel sağlık verilerinin korunmasına yönelik farkındalığı artıran önemli bir etmen olduğunu desteklemektedir (Bahar, Özgürbüz, Erdem ve Dulkara 2022; Yıldırım, Sırma, Uzelli ve Akın 2025).

Buna karşılık, kişisel sağlık verisi paylaşımı ve kişisel sağlık verisi kaydı alt boyutları ile MBÖ arasındaki ilişkilerin görece zayıf bulunması, bireylerin her ne kadar mahremiyet bilincine sahip olsalar da sağlık verilerinin paylaşımı ve kaydedilmesi süreçlerinde güven sorunu yaşadıklarını ya da sistemsel çekincelere sahip olduklarını düşündürmektedir. Bu durum, bireylerin mahremiyet bilincinin davranışa dönüşmesinde güvenlik politikalarının şeffaflığı ve veri paylaşım mekanizmalarına duyulan güvenin belirleyici rol oynayabileceğini göstermektedir.

Çalışmamızda kadın öğrencilerin kişisel verilerin korunmasına ilişkin puan ortalamalarının erkeklerden daha yüksek olduğu saptanmıştır. Benzer nitelikte ve üniversite öğrencileri ile yapılan bir çalışmada kadın öğrencilerin özel alan ve mahremiyet hakkı kavramlarını erkeklere kıyasla daha ön planda tuttukları, benzer bir şekilde erkek öğrencilerin mahremiyet konusunda kadın öğrencilerden daha az düzeyde hassas davrandıkları bildirilmiştir (Fernández-Feito, Basurto-Hoyuelos, Palmeiro-Longo ve García-Díaz, 2019). Elde edilen sonuçların kadınların genellikle bakım temelli etik bir bakış açısını benimsemeleri ve bu doğrultuda başkalarına zarar vermekten kaçınmaya yönelik daha duyarlı bir tutum sergilemeleri ile ilişkili olabileceği düşünülmektedir.

Çalışmamızda hastalarla iletişimi iyi-çok iyi olan öğrencilerin mahremiyet bilinci puan ortalamasının anlamlı olarak yüksek olduğu saptanmıştır. Zangão ve Mendes (2015)'in çalışmasında hemşirelik öğrencilerinin iletişim becerilerinin bakım sürecinde hasta ile kurulan etkileşim ve empatik temas boyutları aracılığıyla hasta mahremiyetinin korunması ile iç içe olduğu vurgulanmaktadır. Bu durum iletişimin bireyin mahremiyet farkındalığını güçlendiren önemli bir etken olması ile ilişkilendirilebilir. Bu kapsamda hasta ile güçlü bir iletişim kurma becerisine sahip olmanın, hemşirelik öğrencilerinin hasta hakları ve mahremiyet konularına ilişkin duyarlılıklarını artırabileceği düşünülmektedir. Bu da bizim çalışmamızın uygulama alanında hastalarla etkili iletişim kuran öğrencilerin mahremiyet bilinci ortalamalarının daha yüksek olması ile ilişkili bulgusunu desteklemektedir.

Kişisel verilerin korunması puan ortalaması yüksek olan öğrencilerin mahremiyet bilinci ve kişisel verilerin korunmasına yönelik tutum puanlarının daha yüksek bulunması, bireysel farkındalık düzeyinin mahremiyet ve veri güvenliği konularındaki tutum ve davranışlara doğrudan yansıdığını göstermektedir. Bu bulgu, bireylerin dijital etik ve veri gizliliğine ilişkin duyarlılığının artmasının mahremiyet bilincini güçlendirdiğini bildiren önceki çalışmalarla paralellik göstermektedir. Nitekim Chan, Choi, To, Ha ve Ling'in (2022) hemşirelik öğrencilerinde hemşirelik profesyonelliği ve bilişim yeterliliğinin hasta mahremiyetini koruma algısını artırdığını; Park ve Jeong'un (2021) ise öğrencilerin iletişim becerileri ve klinik deneyim düzeylerinin hasta mahremiyetine yönelik

farkındalıkla pozitif yönde ilişkili olduğunu bildirmiştir. Literatürde de kişisel verilerin korunmasına yönelik bilinç düzeyi yüksek bireylerin, sağlık verilerinin paylaşımı ve korunması süreçlerinde daha sorumlu davrandıkları vurgulanmaktadır (Shrestha, Graham, Dumar, Paudel, Searle ve Al-Ameen, 2022). Bu doğrultuda, çalışmamızın bulguları hemşirelik öğrencilerinde dijital etik farkındalığı ve profesyonel değerlerin gelişiminin mahremiyet bilincini desteklediğini göstermesi bakımından önceki araştırmalarla uyumludur.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu çalışmanın bazı sınırlılıkları mevcuttur. Bunlardan ilki öğrencilerin yalnızca iki farklı devlet üniversitesinden seçilmiş olmasıdır. Sonuçların genellenebilmesi için araştırmanın daha büyük popülasyonlar ile gerçekleştirilmesine gereksinim duyulmaktadır. Diğer bir sınırlılık araştırmadaki erkek katılımcı sayısının kadın katılımcı sayısına kıyasla oldukça az olmasıdır. Ancak bu durum Türkiye'deki hemşirelik bölümlerinde görülen genel kadın-erkek öğrenci dağılımı ile paralellik göstermektedir. Bununla birlikte, farklı sosyokültürel özelliklere sahip ve daha geniş örneklemlemlerle yapılacak çalışmalar, konuya ilişkin daha kapsamlı sonuçlar sağlayabilir.

SONUÇ

Bu araştırma, hemşirelik öğrencilerinde mahremiyet bilinci ile kişisel verilerin korunmasına yönelik tutum arasında anlamlı ve pozitif bir ilişki olduğunu ortaya koymuştur. Bulgular, bireysel farkındalık ve dijital etik duyarlılığın, hasta mahremiyetine yönelik sorumlu davranışları desteklediğini göstermektedir. Öğrencilerin kişisel verilerin korunmasına özen göstermeleri, hem mahremiyet bilinci düzeylerini hem de etik karar verme yetilerini güçlendirmektedir. Bu sonuçlar doğrultusunda, hemşirelik eğitim programlarında mahremiyet ve kişisel veri güvenliği konularına ilişkin teorik bilgi kadar uygulamalı eğitimlerin de güçlendirilmesi önerilmektedir. Ayrıca, dijital sağlık teknolojilerinin artan kullanımına paralel olarak, öğrencilerin veri gizliliği, hasta hakları ve etik sorumluluk konularında farkındalıklarını artıracak interaktif ve senaryo temelli öğrenme yöntemlerinin müfredata entegre edilmesi yararlı olacaktır. Gelecek araştırmaların ise farklı sınıf düzeyleri ve kültürel bağlamlarda mahremiyet bilincinin gelişimini boylamsal olarak incelemesi,

bu alandaki eğitim stratejilerinin etkinliğini değerlendirmeye katkı sağlayabilir.

Araştırmanın Etik Yönü / Ethics Committee Approval

Araştırma için Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi Sağlık Bilimleri Girişimsel Olmayan Araştırmalar Etik Kurulu'ndan etik onayı alınmıştır (Tarih: 14.12.2023 ve Karar No: 2023-245).

Yazar Katkısı / Author Contributions

Fikir/Kavram: A.S.T., E.K.; Tasarım: A.S.T., E.K.; Denetleme/Danışmanlık: A.S.T., E.K.; Analiz ve/veya Yorum: A.S.T., E.K.; Kaynak Taraması: A.S.T., E.K.; Makalenin Yazımı: A.S.T., E.K.; Eleştirel İnceleme: A.S.T., E.K.

Hakem Değerlendirmesi / Peer-review

Dış bağımsız.

Çıkar Çatışması / Conflict of Interest

Yazar araştırmanın yürütülmesinde herhangi bir çıkar çatışması olmadığını beyan etmişlerdir.

Finansal Destek / Financial Disclosure

Yazar araştırmanın yürütülmesi sürecinde bir finansal destek almadıklarını beyan etmiştir.

Teşekkür / Acknowledgment

Çalışmaya katılmayı kabul eden tüm öğrencilere teşekkür ederiz.

KAYNAKLAR

- Anthony, D.L., Stablein, T. (2016). Privacy in practice: professional discourse about information control in health care. *Journal of Health Organization and Management*, 30(2), 207-226. doi: 10.1108/JHOM-12-2014-0220
- Arslan, S., Buldan, Ö. (2021). Hemşirelik öğrencilerinin empati düzeyi ile mahremiyet bilinci arasındaki ilişki ve etkileyen faktörler. *Türkiye Klinikleri Hemşirelik Bilimleri Dergisi*, 13(2), 318-329. doi: 10.5336/nurses.2020-78050
- Aydın, M.F. (2017). Kişisel sağlık verileri konusundaki farkındalık ve gözlemlerin öğrencilerde araştırılması. *Selçuk Üniversitesi Sosyal ve Teknik Araştırmalar Dergisi* 14,1-5.
- Bahar, A., Özgürbüz, N., Erdem, D. T., Dulkara, G. H. (2022). Hemşirelik ve Ebelik Öğrencilerinin Hasta Mahremiyeti Bilincine İlişkin Bilgi ve Tutumlarının İncelenmesi. *Genel Sağlık Bilimleri Dergisi*, 4(2), 118-129.
- Basit, G. (2021). Hemşirelik öğrencilerinin hastaların kişisel sağlık verileri ile ilgili görüşleri. *Ege Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Dergisi*, 37(3), 189-195. doi: 10.53490/eghehemsire.792537

- Büyük, E.T. Baydın, N.Ü. (2020). Hemşirelik öğrencilerinin etik duyarlılıkları ile kişisel sağlık verilerinin kayıt ve korunmasına yönelik tutumları arasındaki ilişki. *Türkiye Biyoetik Dergisi*, 7(4), 198-210.
- Candan, M., Bilgili, N. (2018). Hemşire ve ebelerin hasta mahremiyetine ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesi. *Gazi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 3(3), 34-43.
- Çetin, S.P., Çevik, K. (2021). Hemşirelik öğrencilerinin hastaların kişisel sağlık verilerinin kayıt ve korunmasına ilişkin tutumları. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Elektronik Dergisi*, 14(3), 199-206. doi:10.46483/deuhfed.779557
- Durgun, H., Aksoy, F. (2024). Hemşirelik ve tıp öğrencilerinin hasta mahremiyeti davranışları ile çok boyutlu duygusal empati becerilerinin değerlendirilmesi. *Ege Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Dergisi*, 40(1), 103-112. doi:10.53490/eghehemsire.1171725
- FallahMortezaNejad, S., Pourhabibi, Z., Mashayekhipirbazari, M., & Delpasand, K. (2021). Nursing students' attitude toward the importance of patient privacy. *Nursing and Midwifery Studies*, 10(1), 52-56. doi:10.4103/nms.nms_96_19
- Fernández-Feito, A., Basurto-Hoyuelos, S., Palmeiro-Longo, M. R., García-Díaz, V. (2019). Differences in professional values between nurses and nursing students: a gender perspective. *International nursing review*, 66(4), 577-589. doi:10.1111/inr.12543
- Gözmener, S.B., Şenol, S., İntepeler, Ş.S. (2019). Hemşirelik öğrencileri için kişisel sağlık verilerinin kayıt ve korunması tutum ölçeği geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Elektronik Dergisi*, 12(1), 21-30.
- Hemşirelik Eğitim Derneği. (2014). Hemşirelik Ulusal Çekirdel Eğitim Programı. Erişim Tarihi: 08.09.2025. <https://hemed.org.tr/dosyalar/pdf/hucep-2014.pdf>
- İskender, M.D., Durmuş, A. (2022). Determining the correlation between the privacy consciousness of midwifery and nursing students and their attitudes toward the recording and protection of personal health data. *Euroasia Journal of Mathematics, Engineering, Natural & Medical Sciences*, 9(21), 67-78. doi:10.38065/euroasiaorg.960
- Kim, M.S. Kyung, M. (2018). Influence of perception of patient rights and ethical values on biomedical ethics awareness in nursing students. *Journal of East-West Nursing Research*, 24(1), 1-9. doi:10.14370/jewnr.2018.24.1.1
- Koivula-Tynnilä, H., Axelin, A., Leino-Kilpi, H. (2018). Informational Privacy in the Recovery Room—Patients' Perspective. *Journal of Perianesthesia Nursing*, 33(4), 479-489. doi:10.1016/j.jopan.2016.12.004
- Kurt, D. (2021). Hemşirelik öğrencilerinde mahremiyet bilinci ve etik duyarlılık. *Türkiye Biyoetik Dergisi*, 8(3), 144-153.
- Maraş, G., Ceyhan, Ö. (2021). Hemşirelik Öğrencilerinin Kişisel Sağlık Verilerinin Kayıt Ve Korunması Konusundaki Tutumları. *İnönü Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu Dergisi*, 9(2), 498-509. doi:10.33715/inonusaglik.851192
- NS Chan, D., Choi, K. C., HY To, M., KN Ha, S., CC Ling, G. (2022). Patient privacy protection among university nursing students: A cross-sectional study. *Nursing ethics*, 29(5), 1280-1292. doi:10.1177/09697330221085777
- Olğun S, Adıbelli D. (2023). Hemşirelik Öğrencilerinin Hastaların Kişisel Sağlık Verilerinin Kayıt ve Korunmasına Yönelik Tutumlarının Belirlenmesi. *Sürekli Tıp Eğitim Dergisi*, 31(6):441-50. doi:10.17942/sted.1063958
- Özkan, Z.K., Eyi, S.Ç., Mayda, Z. (2020). Hemşirelik Öğrencilerinin Hasta Mahremiyetini Korumaya Yönelik Davranışlarının Belirlenmesi. *İnönü Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu Dergisi*, 8(2), 312-320. doi:10.33715/inonusaglik.718308
- Öztürk, D., Eyüboğlu, G., Göçmen Baykara, Z. (2022). Üniversite öğrencilerinin mahremiyet bilinci. *Gazi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 7(4), 68-77.
- Park, H.-K., Jeong, Y.-W. (2021). Impact of Nursing Professionalism on Perception of Patient Privacy Protection in Nursing Students: Mediating Effect of Nursing Informatics Competency. *Healthcare*, 9(10),1364. doi: 10.3390/healthcare9101364
- Poorchangizi, B., Poorchangizi, B., Borhani, F., Abbaszadeh, A., Mirzaee, M., & Farokhzadian, J. (2019). The importance of professional values from nursing students' perspective. *BMC nursing*, 18(26), 1-7. doi: 10.1186/s12912-019-0351-1
- Shafakhah, M., Molazem, Z., Khademi, M., Sharif, F. (2018). Facilitators and inhibitors in developing professional values in nursing students. *Nursing ethics*, 25(2), 153-164. doi:10.1177/0969733016664981
- Soysal, A. Kuşcu, F.N. (2018). Hasta hakları: Üniversite öğrencileri üzerinde bir uygulama. *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 7(1), 102-111.
- T.C. Resmi Gazete. (2016). 29677 sayılı 6698 nolu Kişisel Verilerin Korunması Kanunu. Erişim

- Tarihi: 10.10.2025,
<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2016/04/20160407-8.pdf>
- T.C. Resmi Gazete. (2019). Kişisel Sağlık Verileri Hakkında Yönetmelik Birinci Bölüm. Erişim Tarihi: 10.10.2025,
<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2019/06/20190621-3.htm>
- Türk Hemşireler Derneği (THD). (2009). Hemşireler İçin Etik İlke ve Sorumluluklar. Erişim Tarihi: 08.09.2025.
<https://www.thder.org.tr/uploads/files/hemsire-brosur.pdf>
- Shrestha, A., Graham, D. M., Dumar, P., Paudel, R., Searle, K. A., Al-Ameen, M. N. (2022). Understanding the behavior, challenges, and privacy risks in digital technology use by nursing professionals. *Proceedings of the ACM on human-computer interaction*, 6(CSCW2), 1-22.
- Ülker, T., & Korkut, S. (2023). Does Nursing Students' Consciousness of Privacy Affect their Attitudes to Registration and Preservation of Personal Health Data? A Descriptive Study. *Ordu Üniversitesi Hemşirelik Çalışmaları Dergisi*, 6(3), 640-648. doi: 10.38108/ouhcd.1099347
- Yıldırım, D., Sırma, S., Uzelli, D., Akın, E. (2025). Hemşirelik Öğrencilerinin Mahremiyet Bilinci ve İlişkili Faktörlerin İncelenmesi: Kesitsel Tanımlayıcı Çalışma. *Türkiye Klinikleri Journal of Medical Ethics-Law and History*, 33(3), 132-143. doi: 10.5336/mdethic.2025-110839
- Zangão, M. O., & Mendes, F. R. P. (2015). Relational skills and preserving patient privacy in the caring process. *Revista brasileira de enfermagem*, 68(2), 191-197. doi:10.1590/0034-7167.2015680202i